

Dairə

(Rübabə Quluzadə)

Anam hirslə “haqqın yoxdur otaqdan eşiyə çıxasan”, - dedi. Ancaq buna da ürəyi dözməyib, qayıdıb gəldi, həndəvərimdə bir dairə çəkdi: “haqqın yoxdur bu dairədən ayağını eşiyə qoyasan! Bildin?”

Sonra deyinə-deyinə otaqdan çıxdı. Çömbəltmə dairənin içində oturub, düşündüm. Kaş ki, saqqızların birini indi çeynəyərdim. Onda darıxmazdım. Bir, iki, üç, dörd, nə bilim, neçə saniyə, bəlkə, dəqiqə belə sovuşdu. Həndəvərimdəki dairə eləcə yerində qalmışdı. Bəxtəvər başına! Darıxmırdı. Elə qoysaydın, həmişə belə qalardı. Mənim kimi deyildi ki - fırtına! Anam mənə deyirdi, sənin adın gərək Elnaz olmazdı, El fırtınası olardı. Oyan-buyana baxdım. Çantamın ağzı açılmış, nəşə yerə tökülmüşdü. Anam saqqızları çantamdan götürüb, qalan əşyalarımı da yerə tökmüşdü. Olan-qalan pullarımı verib sənin iki saqqızını almışdım. Ancaq heyif! İndi biri də özümə qalmamışdı. Darıxdım. Ayaqlarımı uzaltdım. Dairə üstümə qışqırdı: “Ay qız! Qarnım partladı. Nə xəbərdir?”

Saymadım. Ayaqlarımı uzatdım: “Mən sənə görə burda dustaqlanmışam. Sən olmasaydın, indi parkda yoldaşım ilə oynardım.

Dairə dedi:

- Sən mənim içimdə yoldaşınla ula-ula(uşaq oyunu) oynaya bilərsən.

Dedim, necə eliyə bilərəm axı? Məgər eşitmədin anam nə dedi?

Dairə dedi:

- Bax mənə - və sonra əl-qolun uzadıb yekəldi. Əlləri gedib dayandı otağın qapısına. Başı isə pəncərəyə yapışdı. Qolları tavana dırmaşdı. İnanı bilmirdim, dairə o qədər yekəlmişdi ki, otağım da dairənin içində idi.

Fışfışa kimi yerimdən atıldım. Bilmirdim otaqdan hara gedəm. Qaçıb pəncərəni açdım. Dairənin əlindən yapışıb endim aşağı. Mən aşağı endikcə dairə də uzandı, uzandı gəldi çatdı yerə. İndi tək mən yox, evimiz də dairənin içində idi. Möhtəşəm idi.

“Artıq anam mənə hirslənə bilməz. Mən ki dairənin içindəyəm hələ də”, - dedim.

Dairənin əllərindən yapışib, özümlə xiyabana sarı apardım. Uzaqdan şapanı gördüm. Xiyaban qırağında satılmamış saqqızlarını bir-birinin dalına düzmüş, oyan-buyana gedirdi. Dairə ilə gəlib çatdım şapanın yanına: “Bu gün səndən başqa kimsə məndən saqqız almayıb”.

Saqqızlarımı saydım, xeylisi hələ satılmamışdı.

- Ohh, çox pis!

Belə olmazdı. Hava da az qalır qaranlıqlaşa. Gərək bir iş görərdim. Yenə çöməbəltmə dairənin içində oturdum. On bir dönə düşündüm. Ancaq bir yol tapmadım. On ikinci dönə düşünəndə, bir işıq gözlərimdən girib qulaqlarımdan çıxdı. Atılıb göyə dedim:

- Tez ol! gəl mənim yanıma.

Şapan mat-mat mənə baxıb, dedi:

- Mən ki sənin yanındayam.»

Dedim, “bax bura deyirəm” və sonra əlindən yapışib, Şapanı da gətirdim dairənin içinə, sonra ağızımı dairənin ağızına söykəyib, başladım üfürməyə. Dairə şişdi-şişdi və bir böyük qoyuq kimi göyə qalxdı.

Qışqırdım:

- Özündən muğayat ol, Şapan! Artıq xilas olduq. Mən anamın dairəsindən, sən satılmamış saqqızlardan.

Dairənin üzərində ola-ola, qalxıb-qalxıb göyə çatdıq. Şəhər get-gedə balacalaşdı. Adamlar elə başları aşağıda, gəl-getdə idilər. Kimsə bizi nə görürdü, nə duyurdu. Kəpənəklər, durnalar, qaranquşlar bizi əhatələmiş, uçurdular. Bir mavi ququşu, şişman dairənin ucundan yapışib bizi buludlara sarı aparırdı. Biz ikimiz ələ-ələ verib, cüh-cüh cücələrimi oxuyub saqqıldayırdıq. Şişman dairə getdi-getdi buludlara yetişdi. Buludların üstündə bir buzlaq qala görünürdü. Həndəvərini də qara buludlar tutmuşdu. Şişman dairə qalaya yaxınlaşanda bir aslanmış buza ilişib, qarnı partlayıb, endi-endi, getdi tüşdü qalanın üstünə. Qalanın hər yanından buz

qəndilləri aslanmış idi. Neçə addım qabağa gedib. Oyan-buyana baxdım. Ağacların hamısı qurumuşdu. Qalanın qabağındakı bütün güllər də solmuşdular. Soyuqdan dişlərim bir-birinə dəyirdi. Əllərimi bir-birinə sürtüb dedim: “elə bil, burda bizdən başqa heç kəs yoxdur, nə edək?”

Şapan dedi: “Bəlkə qalanın içində adam olar? Gəl qışqıraq. Bəlkə səsimizi biri eşitdi”.

Və sonra səslədi: “ aaaaaaaahaaaaaaaaay”

Mən də Şapana qoşulub qışqırdım. Birazdan gördüm bir mavi boyalı mələk qalanın qapısını açıb, qabağa gəldi. Bizi görcək, qışqıra-qışqıra qayıdıb, yoldaşlarını çağırırdı: “Gəlin, gəlin qalamıza qonaq gəlib”.

Ardınca yüz milyon mavi mələk qalanın hər yerindən eşiyə çıxıb, bizi qarşıladı. Onlar uca səslə dedilər: “mələklər yurduna xoş gəldiniz”.

Sonra birisi - çox parlaq idi və başında min beş yüz ulduz parıldaırdı - bizə yaxınlaşıb dedi:

- Mən bu qalanın kralıyam. Yüz əlli milyon saniyədir bizim yurdumuza kimsə gəlməyib. Siz kimsiz? Necə buranı tapıb gəldiz?

Mən Şapana baxıb dedim:

- Bu mənim yoldaşımdır. O, xiyabanda saqqız satır, ancaq kimsə ondan bir zad almır. Səhərdən axşama məcburdur xiyabanları dolana. Rəsm çəkə bilmir, kardonə baxa bilmir. Gizəlinpaç oynaya bilmir. Qazancı yoxdur. Mən onun saqqızlarının ikisini aldım, ancaq anam mənə savaşıb, məni bir dairənin içində dustaqladı. Anam deyir saqqız pis şeydir, dişlərini çürüdür. Şapan da ciblərindən on beş milyon əlli saqqızı çıxardıb göstərdi: - Baxın, mən gərək gündə bunların hamısını satam. Satmasam, gecələr pizza, çips, dondurma yuxusu görəcəyəm.

Kral və onun yanında olan mələklər başlarını iki dəfə sağa və iki dəfə də sola tərpedib dedilər: “vay nə pis !” Sonra mavi mələklərin biri dedi:

- Siz bura gələndə Günəşi görmədizmi?

Mən:

- Günəş? Məgər burda Günəş yoxdur? Biz olduğumuz yerdə hər gün Günəşi görürük.

Şapan da əllərini göstərib “baxın, mən hər gün xiyabanda o qədər oyan-buyana gedirəm, Günəş əllərimi yandırır. Nədən sizin Günəşiz yoxdur?”, - soruşdu.

Kral dedi:

- Biz neçə ildir Günəşə tamarzı qalmışıq. Burada həmişə gecədir. Nəhənglər Günəşi oğurlayandan sonra burada ağaclar solub.

Mən dedim:

- Niyə gedib Günəşi nəhənglərin əlindən qurtarmısınız?

Kral bir neçə dəfə qanadlarını tərpətib dedi:

- Biz çoxdandır istəyirik Günəşi qaytaraq, ancaq onlara gücümüz çatmır. Bəlkə siz bir yol tapdız

- Qoyun bir az düşünüm. - deyib əlimi çənəmə qoyub düşündüm. On bir dəfə düşünəndən sonra göyə atıldım - Tapdım. Tapdım Günəşi necə devlərin əlindən qurtaraq.

Kral dedi:

- Tez danış görək, nə düşünübəsən?

Dedim, hamını çağırın, bütün mələkləri buraya toplayın, kimsə qalada qalmasın. Şapan! Sən də nə nə qədər saqqız var, hamısını tök yerə.

Qalanın qabağında hay-küy idi. Hərə bir söz deyirdi. Mələklərin hamısı gəlmişdi. Mən uca səslə dedim:

- Qulaq asın! Siz gərək bu saqqızların hamısını çeynəyib şişirdəsiniz. Baxın, mən birini götürüb şişirdirəm, siz də belə eləyin.

Mələklərin hamısı bir saqqız götürüb, mənim kimi ağızlarında çeynəyib, şişirdilər. Bir neçə dəqiqədə beş milyon əlli şişman ağ saqqız bir yerə yığıldı. Şişman saqqızları iplə bir-birinə düyünləyib, əlimə alıb dedim:

- Devlərin qalası hardadır? Mən ora getmək istəyirəm.

Kral bunu eşidib tez bir mələyə fərman verdi, məni belinə alıb devlərin qalasına aparsın. Mən mələyin belinə atılıb dedim:

- Hamı mənim dalımca gəlsin, ancaq belə gəlin ki, devlər sizin mənle gəlməyinizi bilməsinlər. Bir yerdə gizlənin, nə zaman sizi çağırısam, onda sizdə gələrsiz.

Biz uçduq... uçduq... buludları aşdıq. Dağlardan sovuşduq. Dərələrdən endik, getdik çatdıq devlərin yurduna. Orada bir neçə dev Günəşin altında uzanıb, qarınların qaşırırdı. Bizi görcək tez qalxıb zurnalarını çaldılar. Bu anda qalanın bütün devləri qaladan eşiyə töküldülər. Məni və əlimdəki on beş milyon əlli saqqızı görcək gözləri çıxdı başlarına.

Mən qışqırdım:

- Mən mavi mələklər yurdundan gəlmişəm. Siz ordan Günəşi oğurlamısınız, ancaq Günəşin bütün balaları hələ ordaydı. Mən ora gedib, günəşin on beş milyon əlli balasını bu qoyuqların içinə salıb, sizə pay gətirmişəm.

Devlərin biri dedi, əla, onda hərəməzə bir Günəş çatacaq. Biri dedi, bizim çocuqlarımız burda çox darıxırlar, yaxşı oldu, bu günəş balalarıyla oynayarlar. Sevindiklərindən hərəsi bir söz deyirdi. Sonra mən yerə endikcə aman verməyib mənə sarı qaçdılar. Hər birisi əlin atdı bir şişman saqqızı götürsün ancaq şişman saqqızları əlimdən alandan sonra saqqızlar partlayıb, əl ayaqlarına yapışdı. Saqqızlar bir-bir partlayıb devlərin əllərinə, üzlərinə yapışırdı. Saqqızlı devlər bunu görcək hay-küy salıb oyan-buyana qaçırdılar. Onlar bu qaça-qaçda saqqızlı olduqlarına görə ilişib bir-birinə yapışırdılar, artıq bir iş görə bilmirdilər. Çox çəkmədi, devlərin hamısı bir-birinə yapışdılar. Mən bunu görcək fit verdim. Bütün mavi mələklər tez gəldilər devlərin qalasına. Onlar dolaşmış devləri bir torbaya salıb, oradan atdılar aşağı. Sonra hamımız gedib Günəşi dustaqxanadan çıxarıb, gətirdik qoyduq göyün ortasına və oradan qayıtdıq qalaya. Biz qalaya çatanda gördük, hər yer yaşıllanıb, güllər açıb və buzlar əriyib.

Mən başımı qaldırıb Günəşə baxdım. O da bizim kimi sevinirdi. Yüz milyonlarla mavi mələk və kral bizi qucaqlayıb öpdü. Kral dedi:

- Siz bizim ən yaxşı dostumuzsuz. Sizi heç zaman unutmayacağıq. – sonra mavi mələklərə uca səslə dedi - Hamı qulaq assın! Mən bu iki insan yavrusuna buranın mələklər mələyi deyirəm. Bundan belə bu iki dostumuz bizlə yaşayacaq.

Mələklərin hamısı uraa çəkib “yaşasın mələklər mələyi!”, - dedilər. Şapan sevindiyindən əllərini açıb fırlandı. Dedim ki, çoxdandır evimizdən çıxmışam, yəqin, anam indi düşüb küçələrə məni axtarır. Həm də sabahın ev tapşırığını yazmamışam, burda qala bilmərəm.

Şapan dedi:

- Sən getsən, mən burda tək qalacağam.

Dedim:

- Mən nə zaman istəsəm, bura gələ bilərəm. Gərək bir iş görəm, anam hirslənə. Onda məni bir yerdə oturdub həndəvərimə dairə çəkəcək və sonra...

Şapana göz vurub “özün ki bilirsən nə deyirəm?”, - dedim – “indi də tez evə qayıtmalıyam”.

Kral dedi ki, sən də burada bizimlə qalsaydın, yaxşı olardı. Amma indi ki qayıtmaq istəyirsən, nə deyək.

Kral bir mələyi çağırıb dedi:

- Bu dostumuzu evlərinə qaytar.

Mən mələyin belinə minib, ordan uzaqlaşdım. Endim, endim gəlib düşdüm həyətimizə. Sonra yavaş-yavaş gəldim otağa və bir dairə çəkib içində oturdum.